

**PORIN KAUPUNKI
LOPPURAPORTTI
TILINTARKASTUKSESTA 2022**

**TARKASTUSLAUTAKUNTA
4.5.2023
SALASSAPIDETTÄVÄ
(JULKL 24.1 § 15. KOHTA)**

TYÖOHJELMA

Tilintarkastuksen työohjelma on esitetty tarkastuslautakunnan kokouksessa elokuussa 2022. Tarkastukset on toteutettu työohjelman mukaisesti.

Tämä raportti annetaan tarkastuslautakunnalle tilintarkastuksen toteutumisen valvontaa varten. Raportissa esitetään tiivistelmät työohjelman mukaan toteutettujen tarkastusten tavoitteista ja keskeisistä havainnoista.

Tätä raporttia täydentää joulukuussa 2022 annettu tilintarkastuksen väliraportti.

HALLINNON LAILLISUUS: LAUTAKUNTIEN PÄÄTÖKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

- Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua päätösten lain- ja sääntöjenmukaisuudesta. Lisäksi tavoitteena oli varmistua toimivallan, päätösten perustelujen, otto-oikeuden toteutumisen, oikaisuvaatimus- ja muutoksenhakukäytäntöjen sekä päätösten toimeenpanon asianmukaisuudesta.
- Tarkastus kohdennettiin perusturvalautakunnan, teknisen lautakunnan ja elinvoima- ja ympäristölautakunnan päätöksiin. Tarkastus suoritettiin käymällä läpi lautakuntien päätöksiä ajalta 1.1.-31.12.2022.

Keskeiset havainnot

- Tarkastuksessa havaittiin, että merkittävästä osasta lautakuntien päätöksiä puuttui merkintä toimivallan perusteesta.
- Suosittelemme merkitsemään päätöksiin näkyviin, mihin toimivaltaan, kuten ao. hallintosäännön pykälään, toimivalta perustuu.

HALLINNON LAILLISUUS: JOHTOKUNTIEN PÄÄTÖKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

- Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että kaupungin hallinnossa noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä, johtosäätöjä ja määräyksiä. Tarkastus suoritettiin käymällä läpi hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa Palveluliikelaitoksen ja Porin Vesi -liikelaitoksen johtokuntien päätöksiä.
- Tarkastus suoritettiin ajalla 1.1. - 31.12.2022.

Keskeiset havainnot

- Merkittävästä osasta päätöksiä puuttuu merkintä toimivallan perusteesta.
- Suosittelemme, että päätöksiin merkitään näkyviin, mihin toimivaltaan, kuten ao. hallinto- tai toimintasäännön pykälään, toimivalta perustuu. Emme kuitenkaan havainneet toimivallan ylityksiä.
- Tarkastuksessa ei todettu muuta huomautettavaa.

HALLINNON LAILLISUUS: KAUPUNGINJOHTAJIEN PÄÄTÖKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

- Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että kaupungin hallinnossa noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä ja annettuja ohjeita ja määräyksiä. Tarkastus kohdennettiin kaupunginjohtajan ja vs. kaupunginjohtajan päätöksiin ajalta 1.1.-31.12.2022.
- Tarkastus suoritettiin käymällä läpi virassa olleen ja vs. kaupunginjohtajan tekemiä päätöksiä.

Keskeiset havainnot

- Tarkastuksessa todettiin, että osassa hankintapäätöksiä ei ollut esitetty perustelua suorahankinnalle. Kyseiset päätökset koskivat pienhankintoja.
- Suosittelemme kiinnittämään huomiota hankintapäätösten perustelujen kirjaamiseen.

HALLINNON LAILLISUUS: VIRANHALTIJOIDEN PÄÄTÖKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

- Tarkastuksen tavoite oli varmistaa, että kaupungin hallinnossa noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä, johtosäntöjä ja määräyksiä.
- Tarkastus suoritettiin käymällä läpi hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa toimialuejohtajien, perusturvajohtajan ja Porin Vesi -liikelaitoksen toimitusjohtajan päätöksiä.

Keskeiset havainnot

- Hallintolain 44 ja 45 § mukaisesti päätökseen on kirjattava päätöksen perustelut.
- Suosittelemme merkitsemään näkyviin, mihin toimivaltaan, kuten hallintosäännön ao. pykälään, päätöksentekijän toimivalta perustuu. Suosittelemme dokumentoimaan hankintapäätöksiin voittaneen tarjouksen kokonaishinnan.
- Tarkastuksessa todettiin, että perusturvajohtaja oli tehnyt useita päätöksiä palkanlisistä/korotuksista, jotka toimintasäännön mukaan kuuluvat henkilöstöjohtajan päätösvaltaan.

HALLINNON LAILLISUUS: TALOUSARVION NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

- Tavoitteena oli tarkastaa, että kaupunginvaltuuston vahvistamaa talousarviota on noudatettu.
- Talousarvion noudattamista tarkastettiin käymällä läpi toimintakertomuksessa esitetyt toteumavertailut ja talousarvio.

Keskeiset havainnot

- Tarkastuksessa ei todettu huomautettavaa. Olennaiseksi katsottavia negatiivisia talousarviopoikkeamia ei toteutunut.

VALTIONOSUUKSIEN PERUSTEET: TALOUSRAPORTOINTI

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

- Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua siitä, että valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita, tiedonkeruu on luotettavalla tavalla järjestetty ja riittävästi dokumentoitu. Tarkastuksessa vertailtiin tilastoraportteja kaupungin tilinpäätökseen, kirjanpidon ja sisäisen laskennan raportteihin sekä tietojen kokoamisessa syntyneisiin työpapereihin. Lisäksi haastateltiin talousjohtajaa tietojen keruusta ja muista tilastointia koskevista käytännöistä.

Keskeiset havainnot

- Tilastoidut pysyvien vastaavien luovutustulot ovat 6.087 Me pienemmät kuin tilinpäätöksen mukaiset luovutustulot ovat.
- Tilastoidut esi- ja perusopetuksen palveluluokkien toimintakulut ja vyörytykset eivät täsmää kirjanpidon raportteihin näitä koskien. Kokonaisero näissä palveluluokissa on yhteensä 1.773 Me (tilastoitu summa on pienempi kuin kirjanpidon summa).
- Yllä olevat havainnot käytiin läpi talousjohtajan kanssa tilastoinnin tarkastuksen yhteydessä.

VALTIONOSUUKSIEN PERUSTEET: TALOUSRAPORTOINTI

Keskeiset havainnot

- Tilastointiin lähtevää materiaalia on käyty pääpiirteittäin läpi hyväksynnän yhteydessä, mutta kuitenkin kaikkia havaittuja virheitä ei ehditty korjaamaan, joten tiedon muodostaminen ei ole ollut luotettavaa kaikilta osin.
- Tilastointia ei ole tarkastettu jälkikäteen aineiston muodostamisen jälkeen, eikä tiedon keruuta koskevaa aineistoa ole asianmukaisesti arkistoitu tilastoaineiston yhteyteen.
- Valtiokonttorin kanssa käytyä kirjeenvaihtoa ei ole arkistoitu tilastointimateriaalin yhteyteen.
- Suosittelemme jatkossa kiinnittämään huomiota, että tiedonkeruu järjestetään luotettavasti, tilastointimateriaalia tarkastetaan tilastoinnin yhteydessä sekä sen jälkeen, ja että Valtiokonttorin kanssa käyty kirjeenvaihto arkistoidaan jatkossa asianmukaisesti tilastointimateriaalin yhteyteen.

TILINPÄÄTÖS 2022

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

- Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että kaupungin tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot kaupungin tilikauden tuloksesta ja taloudellisesta asemasta ja että ne on olennaisilta osin laadittu niistä annettujen määräysten ja säännösten mukaisesti. Tilinpäätös tarkastettiin hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa.
- Tarkastus suoritettiin tarkastamalla kaupungin tuloslaskelman ja taseen keskeisiä eriä, tase-erittelyjä, tilinpäätöslaskelmien muodostamista ja sisältöä, tunnuslukuja, toimintakertomus sekä tilinpäätöksen liitetietoja ja liitetietojen erittelyjä. Talousarvion toteutumista tarkastettiin sen varmentamiseksi, ettei olennaisia sitovien erien talousarviopoikkeamia toteutunut. Lisäksi tarkastettiin liikelaitosten tilinpäätökset ja konsernitilinpäätös.

TILINPÄÄTÖS 2022

Keskeiset havainnot

- Tarkastuksessa ei todettu olennaista huomautettavaa.
- Suosittelemme kiinnittämään huomiota tilinpäätöstä varmentavien erittelyjen (tase-erittelyt, liitetietojen erittelyt) laatimisprosessiin ja laatuun. Ao. erittelyt ovat olennainen osa tilinpäätösinformaatiota.
- Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnolla 116/2017 on annettu ohjeita kuntien suojaustarkoituksessa tehtyjen koronvaihtosopimusten käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Lausunnon mukaan johdannaissopimusten luonne ratkaisee kirjanpitokäsittelyn. Jos kirjanpitovelvollisen johto katsoo johdannaissopimusten olevan suojaavia, tulee tämä seikka todentaa ja dokumentoida sekä kuvata tilinpäätöksessä. Kaupunki esittää voimassaolevat johdannaissopimukset liitetiedoissa ja sopimuksia voidaan tiedossa olevien seikkojen perusteella pitää suojaavina.
- Leasingvastuiden liitetiedon osalta todettiin 0,5 Me:n ero rahoituslaitosten vahvistuksiin nähden. Ero ei ole olennainen.

KONSERNITILINPÄÄTÖS 2022

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tavoitteena oli varmistua siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kuntakonsernin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tarkastuksessa hyödynnettiin analyttistä tarkastusta, tarkastettiin yhdisteltävien tietojen keräämistä, laskentaperiaatteiden yhdenmukaistamista, yhdistely- ja eliminointikirjauksia sekä tilinpäätöstietojen esittämistä.

Keskeiset havainnot

Tarkastuksen aikana tehtiin vähäisiä korjauksia liitetietoihin.

Konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kuntakonsernin taloudesta ja toiminnasta.

SIISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

- Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua siitä, että kaupungin sisäisen valvonnan selonteko on laadittu kirjanpitolautakunnan yleisohjeen ja kaupungin omien sääntöjen ja ohjeistusten mukaisesti. Tarkastuksen tavoitteena oli myös varmistua sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä kaupungissa ja kaupunkikonsernissa.

Keskeiset havainnot

- Tarkastuksessa ei todettu olennaista huomautettavaa.
- Sisäisen valvonnan selontekoon sisältyy kuntajaoston tilinpäätösyleisohjeessa mainittuja asiakokonaisuuksia. Suosittelemme, että selonteossa esitetään jatkossa selkeät johtopäätökset sisäisen valvonnan tilasta ja tieto siitä, onko sisäisessä valvonnassa havaittu puutteita.
- Suosittelemme, että sisäisen valvonnan jalkauttamiseen osaksi toiminnan normaalia johtamista, suunnittelua ja seuranta kiinnitetään edelleen huomiota.